

ÇEVRE KANUNU

R.G. Tarihi 11.08.1983
NO 18132

B_R_NC_ BÖLÜM
AMAÇ, TANIMLAR VE _LKELER

Madde 1 AMAÇ
Madde 2 TANIMLAR
Madde 3 _LKELER

AMAÇ

MADDE 1 -

Bu Kanunun amacı, bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi; kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi; ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli hukuki ve teknik esaslara göre düzenlemektir.

TANIMLAR

MADDE 2 -

Bu Kanunda geçen;

- "Çevre Korunması" terimi; ekolojik dengenin korunması, havada, suda, toprakta kirlilik ve bozulmaların önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların bütünü,
- "Ekolojik Denge" terimi; insan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,
- "Çevre Kirliliği" terimi; insanların her türlü faaliyetleri sonucu, havada, suda ve toprakta meydana gelen olumsuz gelişmelerle ekolojik dengenin bozulması ve aynı faaliyetler sonucu ortaya çıkan koku, gürültü ve atıkların çevrede meydana getirdiği arzu edilmeyen sonuçları,
- "Kirlüten" terimi; fiilleri sonucu doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine sebep olan gerçek ve tüzel kişileri,
- "Atık" terimi; herhangi bir faaliyet sonucunda çevreye atılan veya bırakılan zararlı maddeleri,
- "Alıcı Ortam" terimi; atıkların bırakıldığı yakın veya uzak çevreyi, ifade eder.

_LKELER

MADDE 3 - Çevre korunmasına ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır:

- Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi gerçek ve tüzel kişilerle vatandaşların görevi olup, bunlar bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.
- Çevre korunmasına ve kirliliğine ilişkin karar ve önlemlerin alınması ve uygulanmasında; insan ve diğer canlı varlıklarının sağlığının korunması, alınacak önlemlerin kalkınma çabalarına olumlu ve olumsuz etkileri ile fayda ve maliyetleri dikkate alınarak kısa ve uzun vadeli değerlendirilmelerin yapılması esastır.
- Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, kalkınma çabalarını olumsuz yönde etkilememeyi dikkate alarak çevrenin korunması ve kirlenmemesi hedefini gözetirler.
- Ekonomik faaliyetlerde ve üretim metodlarının tayininde çevre sorunlarının önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla en elverişli teknoloji ve yöntemler seçilir ve uygulanır.
- (Değişik bent: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.1) Kirlenmenin önlenmesi, sınırlandırılması ve mücadele için yapılan harcamaların kirlüten tarafından karşılanması esastır. Kirlütenin kirlenmeyi durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarıncı yapılan gerekli harcamalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kirletenden tahsil edilir.

Ancak kirletenler, kirlenmenin önlenmesi ve sınırlanması için yapılan giderleri ödeme yükümlülüğünden söz konusu kirlenmeyi önlemek için gerekli her türlü tedbiri aldıklarını ispat etmek kaydıyla kurtulabilirler.

f) (Değişik bent: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.1) "nilebilecek en düşük kirlenme seviyesi esas alınarak, bu seviyenin üstünde meydana gelebilecek kirlenmeler için bu Kanunun 18 inci maddesinin (i) bendinde belirlenen ücretler ayrıca alınır.

g) Çevrenin korunması ve kirlenmenin önlenmesi konusunda alınacak tedbirlerin bir bütünlük içinde tespiti ve uygulanması esastır.

İKİNCİ BÖLÜM

MERKEZ VE MAHALLE DARI BÖLÜMLER VE GÖREVLER
MERKEZ ÇEVRE KURULU

MADDE 4 - (09.08.1991 - KHK/443 s. Y. m.43 ile yür. kld.) (*c1)

İL ÇEVRE KURULU

MADDE 5 - (13.03.1990 - KHK/409 s. Y. m.12 ile yür. kld.) (*b1)

MADDE 6-7 - (08.06.1984 - KHK/222 s. Y. m.30 ile yür. kld.) (*a1) (*a2)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÇEVRE KORUNMASINA İLAK ÖNLEMLER VE YASAKLAR

MADDE 8 - KİRLİTME YASAĞI

(1)MADDE 9 -ÇEVRE KORUNMASI

(1)MADDE 10 - ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRİLMESİ

MADDE 11 - KİRLİTME ZARAR VE HABER VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 12 - DENETİM

(1)MADDE 13 -ZARARLI KİMLİK MADDELER

(1)MADDE 14 -GÜRÜLTÜ

MADDE 15 -FAALİYETLERİN DURDURULMASI

MADDE 16 - TEHLİKELİ HALLERDE FAALİYETİN DURDURULMASI

KİRLİTME YASAĞI

MADDE 8 - Her türlü atık ve artı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

ÇEVRE KORUNMASI

(1)MADDE 9 - (Değişiklik: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.4) Kırsal ve kentsel alanda arazi kullanım kararına uygun olarak tespit edilen koruma alanları ve bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanım esasları yönetmelikle belirlenir.

Tespit edilen bu esaslar çerçevesinde amaç ve yanlış kullanım, her türlü çöp ve atıkların yurtdışından getirilmesi nedeniyle ülkenin temel ekolojik sistemlerinin dengesinin bozulması, hayvan ve bitki türlerinin nesillerinin tehlikeye düşürülmesi, doğal zenginliklerin bütünlüklerinin tahribi yasaktır.

Bakanlar Kurulu, ülke ve dünya ölçüsünde ekolojik önemi olan çevre kirlenmeleri ve bozulmalarına duyarlı alanları, tabii güzelliklerinin ileriki nesillere ulaşmasını emniyet altına almak üzere gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla, "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak tespit ve ilan etmeye, bu ilanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plan ve projelerin hangi Bakanlıkça hazırlanıp yürütüleceğini belirlemeye yetkilidir.

Yukarıdaki fıkraya göre uygulamanın gerçekleştirilebilmesi amacıyla, İlgili Bakanlıkça 27.09.1984 gün ve 3046 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi hükümlerine göre geçici tebliğat kurulabilir. Bu bölgelere ilişkin plan ve projelerin hazırlanmasında, 03.05.1985 tarihli ve 3194 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesi hükümleri uygulanmaz.

(1) - İlgili olarak, "Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Çevre koruma Eylem Yönetmeliği" için bkz. "Yönetmelikler Anabölümü".

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRİLMESİ

(1)MADDE 10 - Gerçekleştirilmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevresorunlarına yol açabilecek kurum, kurulu ve işletmeler bir "Çevresel Etki Değerlendirme Raporu" hazırlarlar. Bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler göz önünde bulundurularak çevre kirlenmesine sebep olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirilebileceği ve bu hususta alınacak önlemler belirtilir. "Çevresel Etki Değerlendirme Raporu"nın; hangi tip projelerde isteneceği, ihtiva edeceği hususlar ve hangi makamca onaylanacağına dair esaslar yönetmelikle elirlenir.

(1) - İlgili olarak, "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği" için bkz. "Yönetmelikler Anabölümü".

İŞLETME ZİN VE HABER VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 11 - Gerçekleştirilmesi planlanan kurum, kurulu ve işletmeler mevzuatta öngörülen arıtma tesis veya sistemlerini müstakil veya ortak olarak kurmakla yükümlüdürler. Arıtma tesis veya sistemleri kurulup işletmeye hazır hale getirilmedikçe, kurum, kurulu ve işletmelere işletme ve kullanım izni verilmez.

İşletme izni alarak faaliyete geçen herhangi bir kurum, kurulu ve işletme, faaliyetlerinde de işliklikler yapmayı ve tesisini büyümeyi planladığında girişimlerini önceden mahallin en büyük mülki amirine haber vermekle yükümlüdür. Mülki amir durumu derhal Bakanlık Çevre Müsteşarlığına ve ilgili bakanlığı bildirir.

Her türlü atık ve artıkların arıtılması, uzaklaştırılması veya zararsız hale getirilmesi ve yükümlü kuruluşlar da bu işlemlerin yerine getirilmesinde çevreye zarar vermeyecek önlemleri alırlar.

(1)Atık ve artıkların doğrudan veya dolaylı şekilde alıcı ortama verilmesinde uygulanması gereken teknik usuller alıcı ortamının özelliği ve o ortamdanyararlanma imkânları göz önünde tutularak yönetmelikle belirlenir.

(1) - İlgili olarak, "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" için bkz. "Yönetmelikler Anabölümü".

DENETİM

MADDE 12 - (Değişik : 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.5) Atık, artık ve yakıtların arıtılması, uzaklaştırılması, zararsız hale getirilmesi ve ithali ile ilgili denetimler Çevre Genel Müdürlüğüne yapılır. Denetimlerin nasıl yapılacağı, denetleme elemanlarının nitelikleri, yönetmelikle belirlenir. Kurulu ve işletmeler faaliyetlerinin denetlenmesi için kullandıkları yakıtın ve çıkardıkları atık ve artıkların özellik ve miktarına ilişkin bilgileri sürekli ve düzenli olarak belirlemek, bu hususu belgelemek ve bunları Çevre Genel Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

ZARARLI KİMYASAL MADDELER

(1)MADDE 13 - Havada, suda veya toprakta kalıcı özellik gösteren ve ekolojik dengeyi bozan kimyasal maddelerin üretim, ithal, taşıma, depolama ve kullanımında çevre korunması esasları dikkate alınır. Bu tür maddelerin üretim, ithal, taşıma, depolama ve kullanımına ilişkin sınırlamalar yönetmelikle belirlenir.

(1) - İlgili olarak, "Zararlı Kimyasal Madde ve Ürünlerinin Kontrolü Yönetmeliği" için bkz. "Yönetmelikler Bölümü".

GÜRÜLTÜ

(1)MADDE 14 - Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde yönetmelikle belirlenen standartlar üzerinde gürültü çıkarılması yasaktır. Fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları, konutlar ve ulaşımla araçlarında gürültünün asgariye indirilmesi için gerekli önlemler alınır.

(1) - "Gürültü Kontrol Yönetmeliği" için bkz. "Yönetmelikler" Anabölümü.

FAALİYETLERİN DURDURULMASI

MADDE 15 - Bu Kanunda yazılı yasaklara aykırı hareket eden veya kanunla belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum, kurulu ve işletmelere mahallin en büyük mülki amiri, bu

yasaklara aykırı faaliyeti düzeltmek ve kanunda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek üzere esasları yönetmelikle belirlenen yeteri kadar bir süre verir.

Bu süre içinde yasaklara aykırı hareket ve yükümlülüğü yerine getirmemekten dolayı ayrıca ceza verilmez.

Bu süre sonunda bunları yapmayan kurum, kurulu veya işletmelerin faaliyeti, yasaın veya yerine getirilmeyen yükümlülüğün çeşit ve niteliğine göre kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur.

TEHLİKELİ HALLERDE FAALİYETİN DURDURULMASI

MADDE 16 - Çevre kirliliğinin toplum sağlığını yönünden tehlike yarattığı hallerde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kendiliğinden veya Bakanlık Çevre Müsteşarlığının talebi üzerine, bu kirlenmeye yol açan faaliyetlerin geçici bir süre için kısmen veya tamamen durdurulmasına karar verir ve kararın uygulanmasını mahallin en büyük mülki amirinden ister.

Söz konusu faaliyetler bu gibi hallerde, mahallin en büyük mülki amirinin, vereceği kararla da durdurulabilir. Bu karar derhal Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Bakanlık Çevre Müsteşarlığına bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MADDE 17 -ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLEME FONU

MADDE 18 -FONUN GELİRLERİ

MADDE 19 -FONUN KULLANILMASI

MADDE 17

ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLEME FONU FONUN KURULMASI VE FONDAN YARARLANMA

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için "Çevre Kirliliğini Önleme Fonu" kurulmuştur.

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için gerekli harcamaların % 45'ine kadarı, en çok yirmi yıl vadeli kredilerle Çevre Kirliliğini Önleme Fonundan desteklenir.

MADDE 18

FONUN GELİRLERİ

(Değişiklik: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.6) Çevre Kirliliğini Önleme Fonu'nun gelirleri;

a) Motorlu taşıt araçlarının her fenni muayenesi sırasında fenni muayene ücretinin beşte biri oranında, bir defaya mahsus olmak üzere motorlu taşıt alım vergisi tutarının dörtte biri oranında ayrıca tahsil edilen bedellerden, (1)b) Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine göre gemi siciline tescil edilen ve 18 (dahil) gros tonun üzerinde olan her türlü deniz aracından gros ton başına her yıl alınacak yüz liradan (yüzelli lira),

(1)c) Hava taşıt araçlarından yurt içi taşımaları için ayrıca alınacak yolcu başına bilet bedelinin binde beşinden ve taşıyan yük için ton başına yılda alınacak beş yüz liradan (yedyüzelli lira),

(1) - (b) bendindeki 100 lira, 150 liraya; (c) bendindeki 500 lira 750 liraya yükseltilmiştir.

(08.01.1992-92/2628 s. Kararname) -----

d) Çevre Genel Müdürlüğünün bütçesine bu amaçla her yıl konan ödeneklerden,

e) Fon'dan verilecek kredilerin faizleri ile banka faizlerinden,

f) Başlı ve yardımlardan,

g) Bu Kanunla alınması hükme bağlanan işletme payları, tazminat ve diğer gelirlerden,

h) Fon'a ait tesis ve işletmelerce üretilen araç ve gerecin satışından elde edilen gelirlerden,

ı) Merkez çevre kurulunca, çevre kirliliğine yol açtığı belirlenen işletmelerden, amaçındaki tarifeye göre alınacak işletme paylarından,

Çevre kirliliğine Alınacak aylık işletme payı tutarı

Yol açan işletmeler I. Derece II. Derece III. Derece

1. Grup 600.000 TL. 400.000 TL. 200.000 TL.
2. Grup 400.000 TL. 200.000 TL. 100.000 TL.
3. Grup 200.000 TL. 100.000 TL. 50.000 TL.
4. Grup 100.000 TL. 50.000 TL. 25.000 TL.
5. Grup 50.000 TL. 25.000 TL. 12.500 TL.

j) Bu Kanuna göre verilecek para cezalarından, olu_r.

Bakanlar Kurulu bu tarifede yer alan aylık i_tirak payları tutarlarını her grup ve/veya her derece itibariyle ayrı ayrı veya topluca 10 katına kadar artırmaya veya Kanunda yazılı miktarlara kadar indirmeye, ayrıca bu maddenin (ı) bendi dı_ındaki maktu ve nispi hadleri ayrı ayrı veya topluca sıfır (0)'a kadar indirmeye veya % 50'sine kadar artırmaya yetkilidir.

Fonun gelirleri bir Devlet bankasında açılacak hesabta toplanır.

Bu maddenin (a), (b), (c) bentleri gere_ince toplanan paraların ilgililerceen geç ertesini ayın onbe_ine kadar Fonun Devlet Bankasındaki hesabına yatırılması zorunludur. Tahsil edilen gelirleri ve ödenecek i_tirak paylarını zamanında yatırmayanlar hakkında Fon idaresi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanarak gelirlerinin tahsil edilmesi için Fon mükelleflerinin ba_ılı oldu_u vergi dairesinden talepte bulunur. Vergi dairesinde mükellefiyeti olmayanların fona ödemeleri gereken mebla_ın hangi dairece tahsil edilece_ine Maliye ve Gümrük Bakanlığı_ı karar verir.

Vergi Dairesi, tahsil etti_i Fona ait mebla_ı Maliye ve Gümrük Bakanlığı_ının belirleyece_i esaslara göre Fon'un Devlet Bankasındaki hesabına aktarır.

Bu maddenin (ı) bendi gere_ince alınacak i_tirak payları büyük_ehir belediye hudutları içinde büyük_ehir belediyeleri tarafından makbuz kar_ılı_ı tahsil edilerek mahallin en büyük mal memurlu_una yatırılır. Di_er yerlerde bu i_tirak paylarını almaya mahallin en büyük mülki amiri yetkilidir. Bu i_tirak payları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunhükümlerine göre mal memurlu_unca tahsil edilir.

Mahallin en büyük mülki amiri veya büyük_ehir belediye ba_kanlıklarınca tahsil edilen i_tirak paylarının % 30'u tahsil ile ilgili i_lemeler ve bölgenin çevre kirlili_ini önleme projelerinde kullanılmak üzere tahsilatın yapıldı_ı yer il özel idaresi veya tahsil eden büyük_ehir belediyesine, % 70'i ise i_tirak paylarının toplandı_ı ayı takip eden ayın onbe_ine kadar Çevre Kirlili_ini Önleme Fonuna aktarılır.

Zamanında bu i_lemi yerine getirmeyen ilgili kurulu_lar fon için toplanan mebla_ı % 10 fazlasıyla öderler. Gecikmeye sebep olanlar hakkında kanuni i_lem yapılır.

Fon_daresi ile bu idarenin emrinde kurulan Fon; kurumlar vergisinden, yapılacak ba_ı ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, yapacakları her türlü muameleler dolayısıyla damga vergisinden, açtıkları krediler dolayısıyla lehte tahakkuk edecek faizler banka ve sigortamuameleleri vergisinden muaftır.

FONUN KULLANILMASI

MADDE 19 - Çevre Kirlili_ini Önleme Fonu Ba_bakanlık Çevre Müste_arlı_ı aracılı_ı ile kullanılır. Fonun ita amiri Çevre Müste_arlı_ının ba_ılı bulundu_u Devlet Bakanıdır. Bu Fondan yapılacak harcamalar 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve _hale Kanunu hükümlerine tabi de_ildir.

Fonun gelir ve giderlerine ili_kin belgeler bütçe yılının hitamından itibaren üç ay içinde denetlemek üzere Sayı_tay Ba_kanlı_ına verilir.

Fon ancak a_a_ıdaki maksatlar için kullanılır.

a) Çevre kirlili_ini önleyici ara_tırma faaliyetleri, b) Çevrenin temizlenmesi,

c) Çevre kirlili_ini önleyici e_itim faaliyetleri,

d) Personel yeti_tirilmesi,

e) Teknoloji ve proje satın alınması,

f) Proje yarı_maları düzenlenmesi,

g) Arıtma tesisi yapacak olan gerçek ve tüzelki_ilere kredi yardımı,

h) (De_i_ik bent: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.7) Çevre kirlili_ini önleyici ve çevreyi iyile_tirici faaliyetlerde kullanılacak olan her türlü araç gereç alımı, bu araçların bakımı, onarımı ile bu tür araç gerecin yapımı için kurulacak tesis ve i_letmeler,

i) A_açlandırma,

j) Hayvan ve bitki nesillerinin ıslahı için yapılacak çalı_malar.

(1)Fonun gelirlerinin tahsili, tespit edilecek Devlet bankasına yatırılması, kullanımı ile ilgili hususlar ve esaslar Maliye Bakanlığı_ının uygun görü_ü alınarak yönetmelikle belirlenir.

(1) - "Çevre Kirlili_ini Önleme Fonu Yönetmeli_i" için bkz. "Yönetmelikler" Anabölümü.

BE__NC_ BÖLÜM CEZA_ HÜKÜMLER

MADDE 20 - _DAR_ N_ TEL_ KTEK_ CEZALAR

MADDE 21 - KURULU_ VE __ LETMELERE VER_ LECEK_ _DAR_ N_ TEL_ KTE CEZALAR

MADDE 22 -GEM_ LER_ _Ç_ N VER_ LECEK CEZALAR

MADDE 23 -F__LLER_ N_ TEKRARI

MADDE 24 - _DAR_ CEZALARDA YETK_

MADDE 25 - _DAR_ CEZALARDA _T_ RAZ

MADDE 26 - MAHKEMECE VER_ LECEK CEZALAR

MADDE 27 -D__ER KANUNLARDA YAZILI CEZALAR

MADDE 20 - _DAR_ N_ TEL_ KTEK_ CEZALAR

Gerçek ki_ ilerden bu Kanunun;

a) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.2) 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yasa_a uymayanlara 100 bin lira; aynı maddenin ikinci fıkrasındaki yükümlülü_ü, yetkili mercilerce usulüne göre yapılan bildirimle ra_ men yerine getirmeyenlere 500 bin lira.

b) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.2) Yönetmelikte gösterilen koruma ve kullanım esaslarına aykırı davranmak suretiyle 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki yasaklara uymayanlara 100 bin lira,

c) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.2) Yönetmelikle belirtilen sınırlamalara uymamak suretiyle 13 üncü maddesine aykırı davranı_ ta bulunanlara 1 milyon lira,

d) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.2) 14 üncü maddesine aykırı davranı_ ta bulunan ve önlemleri almayanlara 50 bin lira, Para cezası verilir.

Yukarıdaki fiiller kurulu_ ve i_ letmeler tarafından i_ lendi_ i takdirde; bu maddede belirtilen cezalar kurulu_ ve i_ letmelere üç katı olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 182 nci maddesi gere_ ince bilanço esasına göre defter tutması gereken kurulu_ ve i_ letmelere ise bu cezalar be_ katı olarak verilir.

KURULU_ VE __ LETMELERE VER_ LECEK_ _DAR_ N_ TEL_ KTE CEZALAR

MADDE 21 - Bu Kanunun;

a) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.3) 11 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yükümlülü_ü yerine getirmeyen kurulu_ ve i_ letmelere 1 milyon lira, aynı maddenin üçüncü fıkrasındaki önlemleri almayan kurulu_ ve i_ letmelere 500 bin lira,

b) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.3) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haber verme yükümlülü_ ünü yerine getirmeyen kurulu_ ve i_ letmelere 300 bin lira,

c) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.3) 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerle uymayan kurulu_ ve i_ letmelere 500 bin lira, Para cezası verilir.

Bu fiilleri i_ leyen kurulu_ ve i_ letmeler, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 182 nci maddesi gere_ ince bilanço esasına göre defter tutması gereken mükelleflerden ise bu maddede belirtilen cezalar üç katı olarak verilir.

GEM_ LER_ _Ç_ N VER_ LECEK CEZALAR

MADDE 22 -

Bütün sahillerimizde, karasularımız ile iç sularımız olan Marmara Denizi, _stanbul ve Çanakkale bo_ azlarında, liman ve körfezlerimiz, tabii ve suni göllerimiz ile akarsularımızda bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki kirletme yasa_ na uymayan gemiler ile deniz vasıtalarına;

a) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.4) Balast tahliyesi yapan tankerlerden, 1000 (dahil) gros tona kadar olanlara 5 milyon lira, 1000 ilâ 5.000 (dahil) gros ton arasındakilere, 10 milyon lira, 5.000 gros tondan fazla olanlara 50 milyon lira,

b) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.4) Tankerler dahil di_ er gemilerden, her türlü atık ve artık döken, sintine tahliyesi yapanlara 18 (dahil) ile 1000 (dahil) gros ton arasındakilere, 5 milyon lira, 1.000 gros tondan fazla olanlara 10 milyon lira,

c) (De_ i_ ik bent: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.4) 18 (hariç) gros tona kadar olan gemilere ve gemi tarifine uymayan denizi kirleten veya sintine basan (ikizamanlı kıçtan takmalı ve benzine ya_ karı_ tırarak çalı_ an motorlu teknelerin eksoz kirletmeleri hariç) deniz vasıtalarına 300 bin lira, Para cezası verilir.

F__LLER_ N_ TEKRARI

MADDE 23 -

Bu Kanunun 20, 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir katı artırılarak verilir.

DAR CEZALARDA YETK

MADDE 24 -(De_i_ik: 04.06.1986 - 3301 s. Y. m.5) Yukarıdaki maddelerde gösterilen cezalar do_rudan do_ruya mahallin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Bu cezalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre mal memurlu_unca tahsil edilir. Ancak 22 nci maddede gösterilen cezalar :

- a) Büyük_ehir Belediye hudutları içinde kalan sahillerimiz, bo_azlarımızile liman ve körfezlerimizde; göl ve akarsularımızda cezalar Büyük_ehir Belediye Ba_kanlıkları tarafından verilir. Cezayı derhal ve defaten ödemeyen ve bu hususta teminat ve kefalet göstermeyen gemiler, di_er deniz vasıtaları seyrüsefer ve faaliyetten men olunur. Ceza ödenmedi_i takdirde, bu ceza 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri gere_ince tahsil olunur. Büyük_ehir Belediyeleri tarafından verilen para cezaları makbuz kar_ılı_ında tahsil edilerek mahallin en büyük mal memurlu_una yatırılır. Mal memurlu_una yatırılan cezanın % 20'si Büyük_ehir Belediyesine, % 80'i Çevre Kirlili_ini Önleme Fonuna aktarılır. Çevre Kirlili_ini Önleme Fonuna aktarılan miktarın % 50'sine kadar olan kısmı Sa_lık ve Sosyal Yardım Bakanlı_ının önerisi ile çevre sa_lı_ını ıslah i_lerinde kullanılır.
- b) Büyük_ehir Belediyelerinin hudutları dı_ında kalan denizlerimizde cezalar do_rudan do_ruya Sahil Güvenlik bot komutanlarıncaya verilir. Cezayıderhal ve defaten ödemeyen gemiler ve götürülebilenden di_er deniz vasıtaları en yakın ve uygun limana götürülerek savcılı_a teslim edilir ve bu gemiler hakkında (a) fıkrasında belirtilen hususlar uygulanır. Kendi makineleri ile tahrik edilemeyen deniz vasıtaları hakkında gerekli zabıt tutularak, durum en yakın sahilgardar il veya ilçe merkezindeki savcılı_a intikal ettirilir.
- c) Büyük_ehir Belediye hudutları dı_ında kalan yerlerde yapılan kirletmeler ile, deniz, liman, bütün göl ve akarsulara yapılan kirletmeler için mülki amirlerin ceza verme yetkileri saklıdır. Gerekli denetimi yukarıdaki esaslara uygun olarak yaparlar. Makbuz kar_ılı_ında tahsil edilen para cezaları, mahallin en büyük mal memurluklarına yatırılır. (1)Gemi ve deniz araçlarına verilecek cezalarda suçun tespiti, cezanınkesilmesi usulleri ile caza uygulamasında kullanılacak makbuzların _ekli, da_ıtımı ve kontrolü hususundaki esaslar yönetmeliklerle belirlenir.

(1) - "Gemi ve Deniz Araçlarına Verilecek Cezalarda Suçun Tespiti ve Cezanın Kesilmesi Usulleri ile Kullanılacak Makbuzlara Dair Yönetmelik" için bkz. "Yönetmelikler" Anabölümü.

MADDE 25 -_DAR CEZALARDA _T_RAZ

_dari cezalara kar_ı, cezanın tebli_ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir.

_tiraz idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz.

_tiraz zaruret görülmeyen hallerde, evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.

_tiraz üzerine verilen cezalar kesindir.

MADDE 26 - MAHKEMECE VER_LECEK CEZALAR

12 nci maddede gösterilen belgeleme yükümlülü_ünü yerine getirirken gerçe_e aykırı belge düzenleyenlere fiil daha a_ır bir cezayı gerektirmedi_i takdirde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

12 nci maddedeki yükümlülü_ü yerine getirirken yetkili makamlara yanlı_ ve yanıltıcı bilgi verenlere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

MADDE 27 -D__ER KANUNLARDA YAZILI CEZALAR

Bu Kanunda yazılı fiiller hakkında verilecek idari nitelikteki cezalar, bu fiilleri için di_er kanunlarda yazılı cezaların uygulanmasına engel olmaz.

ALTINCI BÖLÜM ÇE__TL_ HÜKÜMLER

MADDE 28 -K_RLETEN_N SORUMLULU_U

MADDE 29 - TE_V_K

MADDE 30 -_DAR_ MAKAMLARA BA_VURMA

(1)MADDE 31 -YÖNETMEL_KLER

MADDE 32 -UYGULANMAYACAK HÜKÜMLER
EK MADDE 1 -GEÇ_C_ MADDE 1 -GEÇ_C_ MADDE 2
MADDE 33 -YÜRÜRLÜK / MADDE34 - YÜRÜTME
MADDE 28 -K_RLETEN_N SORUMLULU_U

(De_i_ik: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.8) Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan do_an zararlardan dolayı kusur_artı aranmaksızın sorumludurlar.

Kirletenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumlulu_u saklıdır.

MADDE 29 - TE_V_K

Kirlili_in önlenmesi ve giderilmesine ili_kin faaliyetler te_vik tedbirinden yararlandırılır. Bu amaçla her yılın ba_ında belirlenen te_vik sistemine Ba_bakanlık Çevre Müste_arlı_ının görü_ü alınarak yeni esaslar getirilir.

Te_vik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu Kanunda belirlenen cezalara neden olan fiilleri i_leyen gerçek ve tüzelki_iler, verilen süre içinde söz konusu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu maddede yazılı te_vik tedbirlerinden yararlanamazlar ve daha önce kendileri ile ilgili olarak uygulanmakta olan te_vik tedbirleri durdurulur.

MADDE 30 - _DAR_ MAKAMLARA BA_VURMA

Çevreyi kirleten veya bozan bir faaliyetten zarar gören veya haberdar olan gerçek ve tüzelki_iler, idari makamlara ba_vurarak bu faaliyetin durdurulmasını isteyebilirler.

(1)MADDE 31 -YÖNETMEL_KLER

(De_i_ik: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.9) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak çıkarılacak yönetmelikler, ilgili Bakanlıkların görü_ü alınarak Çevre Genel Müdürlü_ünce hazırlanır. Kanunun yürürlü_e girmesinden ba_layarak en geç be_ ay içinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü_e konulur. -----

(1) - _lgili olarak "Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeli_i", "Su Kirlili_i Kontrolü Yönetmeli_i", "Gürültü Kontrol Yönetmeli_i", "Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeli_i", "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeli_i" ne bkz. "Yönetmelikler Anabölümü".

MADDE 32 -UYGULANMAYACAK HÜKÜMLER

(De_i_ik: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.10) Bu Kanuna göre yürürlü_e konulacak yönetmeliklerin yayımından itibaren deniz kirlili_inin önlenmesi hususunda 618 sayılı Limanlar Kanununun 4 ve 11 inci maddeleri gere_i yürürlükte bulunan ceza hükümleri ile 1380 sayılı Su Ürünleri kanununun 3288 sayılı Kanunla de_i_ik geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.

EK MADDE 1 -

(04.06.1986 - 3301 s. Y. m.6, numarasız ek m.; 3520 s. Y. _le numaralandırılmı_tır) Bu Kanunun 18 inci maddesinin (a), (b), (c) ve (d) fıkralarında öngörülen fona katılma payları ile 20, 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen ceza miktarlarını on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

GEÇ_C_ MADDE 1 - (2872 s. Y. numarasız geç. m.; 3520 s. Y. _le numaralandırılmı_tır.) Bu Kanunda belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlü_e konuluncaya kadar gemiler ve di_er deniz ta_ıt araçlarına 618 sayılı Limanlar Kanununun hükümlerine göre denizlerin kirlenmesi ile ilgili olarak yapılan ceza uygulamasına devam olunur.

GEÇ_C_ MADDE 2 - (Ek: 03.03.1988 - 3416 s. Y. m.11) Bu Kanunun 12 ve 13 üncü maddelerinde belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlü_e konuluncaya kadar, her türlü yakıt, atık, artık ve kimyasal maddenin ithali Çevre Genel Müdürlü_ünün ba_lı oldu_u Devlet Bakanının onayına tabidir.

MADDE 33 -YÜRÜRLÜK

Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlü_e girer.

MADDE 34 - YÜRÜTME

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2872 s. YASAYA __LENEMEYEN MADDELER

1) 03.03.1988 - 3416 S.Y.:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun 6 ncı maddesiyle de_i_tirilen 2872 sayılı Çevre Kanununun 18 inci

maddesinin (b) bendi gere_ince Fona ödenmesi gereken mebla_,
1986 yılı için on lira üzerinden alınır.